

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
БІБЛІОТЕКА

Серія

**«Вчені — ювіляри Київського університету
імені Бориса Грінченка»**

Випуск 12

*Світлана Миколаївна
Мартиненко*

Біобібліографічний покажчик

Київ — 2013

УДК 016:37
ББК 91.9:74
М29

Упорядники:

Демченко Н.М., провідний бібліограф;

Зотова В.А., директор бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Науковий редактор, відповідальна за випуск:

Зотова В.А., директор бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка

Мартиненко Світлана Миколаївна : біобібліографічний покажчик / упоряд. : Н.М. Демченко, В.А. Зотова ; наук. ред., відповід. за вип. В.А. Зотова ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Пед. ін-т, Б-ка. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. — 44 с. — (Сер. «Вчені — ювіляри Київського університету імені Бориса Грінченка»). — Вип. 12.

Дванадцятий випуск покажчика серії «Вчені — ювіляри Київського університету імені Бориса Грінченка» присвячений Мартиненко Світлані Миколаївні, завідувачу кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Київського університету імені Бориса Грінченка, доктору педагогічних наук, професору, Відміннику освіти України.

У покажчику подано бібліографію наукових праць ювілярки за період з 1996 до 2012 р. Це — дисертації, навчальні посібники, статті у наукових, науково-методичних та періодичних виданнях, збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій.

Для науковців, фахівців у галузі педагогіки, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів, учителів.

УДК 016:37
ББК 91.9:74

© Н.М Демченко, В.А. Зотова, упорядкування, 2013
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013

Світлана Миколаївна Мартиненко,
завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін
Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук,
професор, Відмінник освіти України

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Дванадцятий випуск покажчика «Вчені — ювіляри Київського університету імені Бориса Грінченка» присвячений **Мартиненко Світлані Миколаївні**, завідувачу кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Київського університету імені Бориса Грінченка, Відміннику освіти України, доктору педагогічних наук, професору.

У покажчику подано бібліографію наукових праць за період з 1996 до 2012 року. Це — дисертації, навчальні та навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, статті в наукових виданнях, тези виступів на науково-практичних конференціях.

Покажчик адресовано фахівцям у галузі педагогіки, викладачам вищих навчальних закладів, аспірантам, студентам, вчителям.

Бібліографічний покажчик складається з окремих розділів.

Розділ 1. «Вітання до ювілею» містить вітальні слова друзів, колег, студентів.

Розділ 2. «Мартиненко Світлана Миколаївна. Шлях від учителя до вченого, доктора наук, професора» вміщує матеріали про основні дати життя та наукову діяльність ювілярки.

Розділ 3. «Науковий доробок Мартиненко С.М. Покажчик наукових праць» включає перелік наукових праць, згрупованих за чотирма підрозділами: автореферати та дисертації на здобуття наукових ступенів; монографії, підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, програми, методичні рекомендації; статті, опубліковані в наукових збірниках та періодичних виданнях; матеріали наукових конференцій.

Розділ 4. «Нам кожному дісталася часточка душі вчителя...» Наукова школа С.М. Мартиненко» охоплює наукове керівництво дисертаційними дослідженнями, яке здійснює С.М. Мартиненко.

Розділ 5. «Фотогалерея» складається з фотографій із особистого архіву Мартиненко С.М.

Бібліографічний опис праць здійснено згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», з урахуванням вимог ДСТУ 3582-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі».

Допоміжний апарат покажчика представлено:

- статтю від упорядників;
- схемою групування матеріалу (змістом).

Висловлюємо щирю подяку Мартиненко Світлані Миколаївні за активну участь у підготовці покажчика.

Розділ 1

Вітання до ювілею

СЛОВО ВІД КОЛЕГ, ДРУЗІВ, ОДНОДУМЦІВ

Найвища мудрість — просто жити
І не боятися смеркань.
І вірять в пісню, як в молитву,
Серед зневір і сподівань...

Г. Чубач

До наукового портрета С.М. Мартиненко

Вельмишановна, славна Світлано Миколаївно, Ви відзначаєте ювілейну дату свого життя. Вона підійшла непомітно, але це — вагомий і незаперечний факт, який потребує осмислити досягнуто, мріяти про майбутнє...

Наша ювілярка має повне право пишатися своїм ужином на науковій ниві: нею здійснене інноваційне докторське дослідження, видано праці, які затребувані студентами і вчителями, підготовлено чимало кандидатів наук, успішно працює керована нею кафедра, чимало зроблено для впровадження нововведень.

Основа цих досягнень — розум, працелюбність, дар працювати з людьми, уважність і доброзичливість, наполегливість і тактовність. Ці якості вирізняють Світлану Миколаївну в життєвих і наукових справах, прихиляють до неї друзів, однодумців.

Вагомим надбанням ювілярки є постійний зв'язок з педагогічною практикою, шире прагнення і вміння поєднувати теоретичні напрацювання із запитам школи, що є найкращим свідченням актуальності її здобутку.

Вельмишановна Світлано Миколаївно!

Нехай новий етап Вашого життя буде щедрим на радість, успіхи, нехай здійсняться найсміливіші мрії. Міцного здоров'я, благополуччя на довгі-довгі світлі літа.

З повагою,

Савченко Олександра Яківна,

член Президії НАПН України, доктор педагогічних наук,

професор, академік НАПН України

Із першим ювілеєм!

Ювілейні дати приходять, як правило, несподівано. Особливо, коли за планами, їх утіленням, переборенням малих і великих проблем ніколи зупинити мить.

Такий ритм життя повною мірою характеризує Світлану Миколаївну.

Усі роки, які я її знаю, а це близько 20, вона завжди в русі. Викликає повагу Людина, яка самостійно торує свій шлях, одержує задоволення від праці, не зупиняється на досягнутому.

Як підсумок доювілейних літ можна перелічувати різні набутки — ступінь доктора, звання професора, посада завідувача кафедри — випускової, а отже, базової для університету, кілька томів свідчень успішності наукового пошуку в зовсім піонерській проблемі — підготовка майбутнього вчителя до діагностичної діяльності.

Немало захищених аспірантів, причому, якщо проаналізувати їхній якісний склад, — це, передусім, серйозні практики — директори шкіл, викладачі ВНЗ, науковці — люди не випадкові в професії, які мають всі підстави розвивати і розвиватися в нашій галузі знань.

Світлана сама отримала щасливе учнівство в науковій школі Олександри Яківни Савченко, цінує одержані уроки і намагається продовжувати їх післядію і у власній праці, і у викладацькому сумлінні.

Мені випало бачити Світлану в різноманітних обставинах життя: у подорожах, на конференціях, в офіційному і неофіційному спілкуванні. Найпам'ятнішою і найтривалішою стала участь у Програмі «Крок за кроком» — тренінги, семінари, спільні практики за цією системою особистісно зорієнтованого навчання в школах-комплексах, дитячих садках, класах раннього розвитку.

У праці вкупі з неформальними взаєминами пізнаєш людину найліпше. Розумію її стани, ціную вміння дружити, сприймати гумор і водночас прийти на допомогу в скрутний час, як це було з Л.П. Кочиною.

Коли в людини є друзі ще зі шкільних і студентських літ, з початків трудової біографії, коли до неї тягнеться студентство — це показово. Це і професійна характеристика, і психологічний портрет водночас.

За всієї зайнятості, спресованого і розпланованого розпорядку життя Світлана — яскрава жінка, завжди з голочки вдягнена, із зачіскою і макіяжем. Вона оволоділа керуванням машини, вона прекрасна дружина і любляча донька, сестра, у неї порядок у домі й завжди квітує сад.

Григорій Михайлович — чоловік і друг — завжди підставить плече і підтримає свою дружину в найрізноманітніших ситуаціях.

Це все вкупі і є той стан, який називають щастям. Нехай воно буде безмірним і неміряним.

Хай довгою буде Ваша, Світлано, життєва дорога; здорові Ви і Ваші рідні люди. Нехай віддасться сторичею за працю і добро!

З любов'ю,

Бібік Надія Михайлівна,

доктор педагогічних наук, професор,
академік НАПН України

Шановна Світлано Миколаївно!

Я з ювілеєм щиро Вас вітаю,
радість і щастя від душі бажаю.
Хай незліченні будуть роки,
багаті сонцем та добром,
Веселим — спів, легкими — кроки,
хай доля повниться теплом.

Ваші організаторські здібності та творчий підхід до справи, вимогливість і доброзичливість, виняткова працездатність і високий професіоналізм, наполегливість і принциповість, уміння масштабно і нестандартно мислити, людяність і щирість дають Вам змогу успішно вирішувати проблеми навчання і виховання майбутнього фахівця, вдосконалення організації навчального процесу.

Нехай оберігає Вас Всевишній від усяких негараздів і тривог, а наступні роки повняться здоров'ям і радістю, бажанням і надалі засівати освітянську ниву добірним зерном розумного слова й непересічної думки.

Нехай радісні й довгі пливуть Ваші роки,
Наснага і творчість у серці хай квітнуть,
Поки ювілей не настане столітній.
Многая літа!

З глибокою повагою,

Вашуленко Микола Самійлович,

доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України

Ювілярці – найтепліші побажання!

У цьому році відзначає свій ювілей чарівна жінка і науковець – **Світлана Миколаївна Мартиненко**.

Ми знайомі вже близько десяти років, і я знаю Світлану Миколаївну як творчу, чуйну, мудру, людяну і працьовиту людину. Професіоналізм, компетентність, почуття нового притаманні Світлані Миколаївні. І всі ці якості вона успішно «виросує» й плекає у своїх учнів – студентів, аспірантів, молодих науковців.

Побажаємо ювілярці натхнення, незгасної творчості, відчуття новачій, любові, добробуту, щирих друзів і наполегливих співробітників!

З найкращими побажаннями

Ваш **Євтух Микола Борисович**,

доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України,

дійсний член Російської академії освіти,

дійсний член Міжнародної Академії наук педагогічної освіти

ПРИВІТАННЯ ВІД КОЛЕГ ІЗ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Славній полтавці Світлані Мартиненко в день ювілею!

Ювілеї, ювілеї, ювілеї...

Вони для нас радісні й журні. Радісні, бо в ці дні народження віч-на-віч гомонимо з перебуленими літами, перегортаємо автобіографічні сторінки, пригадуємо все пережите, гріємося світлими митями, дякуємо, що вони не оминули нас. Журно стає від усвідомлення, що лишень ми повертаємося до свого дитинства, юності, молодості, а вони до нас – ніколи.

Найважливіше для людини, аби більше було красивого й корисного, аби не ятрило душу й серце минуле, аби хотілося стрічати завтрашні світанок і надвечір'я. Певен, що в день ювілею Світлані Мартиненко

буде приємно озирнутися на пройдений шлях, адже досягла в житті багато: стала доктором педагогічних наук, професором, опублікувала не одну сотню досліджень, які знайшли належне поцінування в науковому світі. І все це здобуто сумлінною й наполегливою працею. Світлана Миколаївна гордо несе по життю звання випускника Полтавського педагогічного інституту імені В.Г. Короленка, достойно поповнює інтелектуальну скарбницю національної педагогіки, продовжує наукові й просвітницькі традиції рідного вишу, започатковані колишніми випускниками — Антоном Макаренком та Василем Сухомлинським — і творчо продовжені колишніми співробітниками — Григорієм Ващенком та Іваном Зязюном.

Дорога Світлано, тішуся тим, що наші життєві дороги перетинаються ось уже понад тридцять літ, що навчалися на одному факультеті й зростали під крилом одних мудрих викладачів, що й дотепер бережемо нашу дружбу, допомагаємо одне одному. Ювілей, який святкуєш, нехай не засмучує, а окрилює Тебе, бо ж усе найважливіше — попереду: нові осягнення й відкриття, нові перемоги.

Нехай доля, яку обрала сама, обдарує Тебе здоров'ям і успіхами. Нехай вона посміхається Тобі й освітлює путь, захищає від усього злого. Зичу тепла й любові від найрідніших та найближчих.

По-полтавському щиро — **Степаненко Микола**,
колишній студент-короленківець,
а нині — ректор Полтавського національного
педагогічного університету імені В.Г. Короленка,
доктор філологічних наук, професор

ПРИВІТАННЯ ВІД КОЛЕГ З УНІВЕРСИТЕТУ

Вельмишановна Світлано Миколаївно!

Прийміть щиросердні вітання із Золотим — 50-літнім ювілеєм!

Ця дата — свідчення виваженої зрілості, мудрості, досвіду, яка разом з тим відкриває нові горизонти та перспективи.

Ваш професіоналізм, багаторічна послідовна та наполеглива праця зробили вагомий внесок у становлення і розвиток нашого Університету.

Притаманний Вам талант організатора, помножений на велике бажання робити людям добро, став запорукою успіху. Своїм умінням працювати з людьми, аналізувати й оцінювати їхню роботу Ви заслужили авторитет і довіру колег, студентів, аспірантів.

Як педагог-дослідник, керівник наукової школи з питань професійної підготовки та діагностичної діяльності й формування компетентності майбутніх педагогів Ви робите внесок у розвиток вітчизняної освіти і науки, передаєте своїм вихованцям — студентам та аспірантам — скарб освіченості та духовності. Ми цінуємо Вас як справжнього професіонала, досвідченого керівника, науковця.

Тож нехай Ваша плідна праця й надалі буде щедрою на життєдайні плоди, повагу та любов! Бажаємо Вам, завжди привітній, відкритій, доброзичливій, чуйній людині, привабливій жінці, незгасного творчого горіння, великого людського щастя, добробуту, миру і злагоди.

Нехай здійсняться всі Ваші творчі задуми, і кожен день буде осяяний любов'ю і взаєморозумінням, а міцне здоров'я та гарний настрій стануть запорукою Вашої успішної праці. Хай завжди Вас оточує людська повага, прихильність друзів та щирість оточуючих!

З найщирішими побажаннями,

Хоружа Л.Л.,

проректор з наукової роботи

Київського університету імені Бориса Грінченка,

доктор педагогічних наук, професор

та **колектив науково-методичного центру**

досліджень, наукових проєктів та програм

ПРИВІТАННЯ ВІД КОЛЕГ ІЗ ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Немає нічого величнішого
від людського колективу...

О. Крон

Вельмишановна Світлано Миколаївно!

У день Вашого молодого ювілею дозвольте висловити щирі вітання та побажати нев'янучої молодості, міцного здоров'я, невичерпного натхнення, творчих здобутків на ниві підготовки фахівців початкової освіти, зміцнення та зростання наукової школи.

Ваш науково-творчий потенціал надихає на творчі пошуки педагогів початкової ланки освіти і колег вищої школи в Україні, Ваших одноподумців і друзів.

Нехай на Вашій життєвій дорозі супутниками будуть успіх, визнання та благополуччя.

З повагою,
дирекція Педагогічного інституту

ПРИВІТАННЯ ВІД КОЛЕКТИВУ БІБЛІОТЕКИ

Шановна Світлано Миколаївно!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Вашого Дня народження!

Бажаємо Вам міцного здоров'я, любові, творчого натхнення, великого людського щастя. Нехай завжди Вас супроводжують щаслива зоря удачі та Боже благословення, а у Вашому домі панують любов, злагода та добробут на многая і благая літа!

ПРИВІТАННЯ
ВІД ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ КАФЕДРИ,
ЯКУ ОЧОЛЮЄ СВІТЛАНА МИКОЛАЇВНА МАРТИНЕНКО

Світлано, спасибі, що Ти є!

* * *

Я в людей попрошу тільки віри
в кожне слово, почуте від мене,
в кожний погляд очей моїх карих,
в кожду ласку рук нестудених...

Л. Костенко

З повагою,

Прошкурагова Т.С.,

доцент кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін,
Герой України, Відмінник народної освіти УРСР,
переможець обласного і лауреат Всеукраїнського конкурсу «Учитель року»

Вельмишановна Світлано Миколаївно!

Сьогодні прекрасний ювілей у Вашому життєвому календарі.

Свій ювілей Ви зустрінете в розквіті творчих сил, збагачені життєвим досвідом.

Не кожен здатен бути вчителем. Не в кожного вистачить терпіння й насаги освоїти ті фундаментальні надбання науки і культури, за допомогою яких плекається особистість.

Учителями не стають, ними народжуються.

Прийміть мої найщиріші вітання з Днем народження! Від усього серця бажаю Вам міцного здоров'я та життєвої насаги, професійних успіхів та особистих творчих досягнень, сімейного щастя, злагоди та добробуту у Вашій оселі! Нехай здійсняться усі заповітні мрії, а будь-які повороти долі завжди відкривають лише нові обрії майбутніх перспектив!

Щастя Вам, радості, добра і благополуччя!

З повагою,

Матвієнко О.В.,

доктор педагогічних наук, професор

Шановна Світлано Миколаївно!

Не лише у цей день — а щодня, Ви заслуговуєте найвеличніших, найніжніших слів і найкрасивіших квітів. Чарівна жінка, талановитий науковець, мудрий керівник, високопрофесійна, дипломатична, наполеглива, рішуча, турботлива — скільки ще можна нанизувати епітетів, які характеризують Ваш образ?

Скільки хорошого вже Вами зроблено для науки, рідного Університету, кафедри, студентів, а скільки ще треба зробити! Ніхто не стає доброю людиною випадково! То ж щастя Вам, благополуччя, радості та добра!

Міцного здоров'я та всіляких гараздів, життєвої наснаги та творчих досягнень, сімейного щастя, добрих друзів.

Хай більше у Вашому житті буде святкових днів, а у серці — лише радість, любов і тепло, і час, щоб насолоджуватися світом.

Бажаємо Вам, щоб доля дарувала
В зимовім сонці весняне тепло,
Щоб ваша молодість цвіла і розцвітала,
А для смутку, щоб місця не було!

З повагою,

Науменко В.О., кандидат педагогічних наук, професор;

Осколова М.Д., кандидат педагогічних наук, доцент

Вітаю Вас щиро, пані Світлано, слава освіти нова!

Вищій школі себе присвятили Ви й молоді вченій,
Школа науки, яку Ви створили, дбає про мудре вчителювання.
Ви учите нас відрізнити правдиве від фальшу,
Істину думки пізнати — що парость вродливу безсмертних.
Мов океану вода, проникає в надра науки,
Щоб вознести на Олімп українську освіту!..
Шана достойна і честь буде Вам від нащадків,
Ваше ім'я Калліопа напише на небі безмежнім,
Наші ж сучасники славитимуть Ваш труд титанічний!
Хай же Господь подає Вам мудрість і сили духовні
Вірно служити й надалі українській освіті
І благодать Вам дарує Духа Святого
На многая, многая літа!

З повагою, любов'ю і великою шаною,

Бондаренко С.Г., кандидат педагогічних наук, доцент

Шановна Світлано Миколаївно!

Зорить чудова Ваша дата,
Це світлий день, Ваш ювілей!
Тож мої щирі привітання
У Ваше свято Ви прийміть!

Хай радість життєва Вам світить, не згасне,
Щоб завжди були Ви душею прекрасні!
Від щирого серця бажаю здоров'я на многії літа,
Хай сонце веселе Вам сяє, хай квітне в душі доброта.

Хай світять Вам життєві долі, хай обминає Вас журба,
Бажаю Вам на видноколі блаженства, миру і добра!
Хай у Вашому житті не метуть метелиці,
Хай Вам щастям і добром шлях життєвий стелеться,
Нехай запальне натхнення Вас не полишає,
Щирість, ніжність і завзяття доля посилає!

З повагою,
Дубовик С.Г., кандидат педагогічних наук, доцент

Вельмишановній Світлані Миколаївні в день 50-річчя бажаю:

А — аспірантів і докторантів;
Б — багатих спонсорів для благородних справ;
В — вірних друзів;
Г — гармонії у всьому;
Д — далекоглядних викладачів;
Е — Едему у Вашому домі;
Ж — жіночої чарівності;
З — задоволення від зробленого;
І — ідеальних відносин з колегами і партнерами;
К — купувальної спроможності;
Л — лідерства у всьому;
М — мажорного настрою;
Н — ноу-хау в розбудові кафедри;
О — оперативності від викладачів;
П — позитивних щоденних емоцій;

Р – розумних студентів;
С – сибірського здоров'я;
Т – тиражування Ваших наукових праць;
У – урожайності банкнотів;
Ф – флірту з достойними чоловіками;
Х – хатинки на Гавайях;
Ц – цитування іншими Ваших думок;
Ч – чаркування з близькими людьми;
Ш – шарудіння сторінок ваших праць;
Щ – щирості у спілкуванні;
Ю – ювілеїв аж до 100;
Я – ясних і світлих думок на довгі літа.

З повагою,
Лобчук О.Г., кандидат педагогічних наук, доцент

Шановна Світлано Миколаївно!

Щиро вітаю Вас з ювілеєм та бажаю Вам міцного здоров'я, радості, сил, натхнення, благополуччя.

Нехай притаманні Вам інтелігентність, порядність, професіоналізм та невичерпна життєва енергія приносять успіхи у педагогічній справі, якій Ви сповна віддаєте свої знання, сили, досвід і талант. Нехай по життєвому шляху Вас завжди супроводжує святковий настрій, а кожен день Вашого життя буде світлим і сонячним, дарує радість, приємні несподіванки і душевний комфорт.

Хай доля шле Вам добро і щастя, міцне здоров'я та достаток, а віра, надія та любов будуть вірними супутниками на Вашому життєвому шляху. Нехай тепло і затишок родинної оселі надійно захищають Вас від негараздів, а в майбутньому на Вас чекають роки, сповнені корисних справ і земних радощів!

Хай Вам завжди посміхається доля,
Несуть тільки радість з собою роки,
Хай щастя й здоров'я не зрадять ніколи,
Хай збудуться мрії, бажання й думки!

З повагою,
Шкарбан Л.В., старший викладач

Дорога Світлано Миколаївно!

Поздоровляємо Вас зі славним ювілеєм!

Нехай благословенні будуть усі Ваші дороги, завжди і в усьому супроводжують відмінні успіхи, приносять радість нові справи, надихають романтичні мрії, окриляє щастя!

Нехай здоров'я міцне і настрій гарний не залишають Вас.

Нехай доля дарує Вам щастя та тепло людських сердець, а свята й будні приносять радість, добро та благополуччя Вам і всій Вашій родині!

З повагою,

Толубко І.Г. та **Слободкіна Ф.О.**, викладачі

Шановній Світлані Миколаївні!

Працю собі Ви нелегку обрали —
Вона потребує сил і тривоги,
Але Ви ніколи не шкодували,
Бо праця — це доля, яку дав Вам Бог.
Бажаю Вам натхнення у роботі
Й великих творчих перемог,
У рішеннях дай Бог Вам мудрості
І багатьох непізнаних дорог.
У сімейному житті — щастя й спокою,
Серед друзів — любові й поваги,
Щоб усі мрії та сподівання збувалися,
З гарним настроєм, щоб Ви не розлучалися!

З повагою,

Сухопара І.Г., старший викладач

Моя Світлано Миколаївно!

Людина з великої літери, справжній професіонал, яка вражає душевною красою, високим інтелектом, витонченою порядністю та людяністю, непересічним талантом педагога і вихователя молоді... Ці слова я адресую моїй Порадниці — Світлані Миколаївні Мартиненко. Маю честь знати Вас, перебувати під Вашим крилом, ділитися радощами і переживаннями, успіхами та невдачами.

Вдячна долі за подарунок — спілкування з Вами! Завжди захоплююсь Вашою відданістю сім'ї, професійній діяльності, друзям; умінням діагностувати людей та їхні вчинки, здатністю вселяти віру, любов до життя, хвилюватися за долю інших.

Нині Ви — у розквіті творчих сил. Бажаю Вам міцного здоров'я, щастя і подальших успіхів!

З повагою і вдячністю,
Кипиченко Н.С., викладач

Шановна Світлано Миколаївно!

Від щирого серця вітаю Вас з цим прекрасним днем!

Я високо ціную Вашу працелюбність і компетентність, життєву мудрість і діловитість, які створили Вам заслужений авторитет і повагу серед колег по роботі, студентів та оточуючих.

Я пишаюся тим, що Ви — мій викладач і наставник.

У це світле свято, хочеться побажати Вам:

якщо неба, то синього, якщо сонця, то ясного,
якщо здоров'я, то міцного, якщо друзів, то справжніх,
якщо життєвого шляху, то осяяного благодаттю!

Від усієї душі бажаю Вам невичерпної енергії та оптимізму, міцного здоров'я, душевного тепла і сімейного затишку, справжнього людського щастя, достатку і благополуччя, нових плідних успіхів і звершень!

З повагою,
Нечипоренко К.П., викладач

Шановна Світлано Миколаївно!

У день Вашого ювілею прийміть мої найщиріші привітання і побажання. Від усього серця бажаю Вам міцного здоров'я, нових досягнень та успіхів! Нехай здійсняться Ваші творчі задуми та плани, а всі Ваші починання нехай супроводжує успіх.

Нехай невичерпна енергія, оптимізм і надалі будуть Вашими постійними супутниками у житті, а у Вашому домі панують любов, злагода та добробут!

Бажаю щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
В житті лиш злагоди й порядку,

Щоб доля світлою була!
В роботі — успіху й терпіння,
У справах — вічного горіння!

З повагою,
Полонська Н.П.

Розділ 2

МАРТИНЕНКО СВІТЛАНА МИКОЛАЇВНА

Шлях від учителя до вченого, доктора наук, професора

Основні дати життя і діяльності

24 січня 1963 р. — народилася на Полтавщині в сім'ї службовців.

1979—1983 рр. — закінчивши школу з золотою медаллю, навчалася у Полтавському державному педагогічному інституті імені В.Г. Короленка, який закінчила з відзнакою за спеціальністю «вчитель української мови і літератури середньої школи».

1983—1995 рр. — працювала вчителем української мови і літератури, заступником директора середньої школи № 107 Подільського району м. Києва.

З 1995 р. — працює у Київському університеті імені Бориса Грінченка. Впродовж цього періоду обіймала посади старшого викладача, доцента, завідувача кафедри педагогіки, декана педагогічного факультету, проректора з соціально-гуманітарних питань, професора кафедри теорії та історії педагогіки.

1999 р. — захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук з теми: «Організаційно-педагогічні умови функціонування і розвитку середніх закладів освіти для здібних і обдарованих дітей».

2001 р. — отримала наукове звання доцента кафедри педагогіки.

2009 р. — захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук з теми «Система підготовки майбутнього вчителя початкових класів до діагностичної діяльності».

2010 р. — завідувач кафедри початкової освіти та методики гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка. Отримала наукове звання професора кафедри теорії та історії педагогіки.

За час роботи виявила себе досвідченим, професійно підготовленим педагогом. Має великий досвід науково-педагогічної, методичної роботи, проводить методологічні семінари з теми «Діагностична діяльність вчителя початкових класів», надає методичну допомогу молодим науковцям.

Є членом Вченої ради Університету, спеціалізованих вчених рад К 26.133.01 Університету та К 26.452.02 Інституту педагогіки НАПН України.

Світлана Миколаївна є автором понад 120 науково-методичних публікацій, має 5 навчальних посібників для студентів ВНЗ із грифом МОН України, залучалася до створення концепції та програми неперервної освіти, виховання дітей та молоді в Україні. Бере активну участь у міжнародних, всеукраїнських і регіональних науково-практичних конференціях і семінарах, має публікації в зарубіжних виданнях.

Під її керівництвом захистилися 6 здобувачів наукового ступеня кандидата педагогічних наук (Буренко В.М., Шулигіна Р.О., Мартинюк В.А., Пушкарьова Т.Е., Чернігівська Н.С., Троценко О.Я.). Нині вона здійснює наукове керівництво роботою 5 аспірантів (Волинець Ю.О., Жукова А.Г., Герлянд О.М., Кириченко Н.С., Новик І.М.).

Світлана Миколаївна є членом Науково-методичної комісії з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Науково-методичної комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи загальноосвітніх навчальних закладів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Під керівництвом Мартиненко С.М. студенти спеціальності «Початкова освіта» стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Кохніченко О.Є., 2011 р.; Шелест Н.О., 2012 р.).

Мартиненко Світлана Миколаївна бере активну участь у багатьох навчальних програмах (курси, тренінги, навчально-практичні семінари) з актуальних проблем професійної педагогіки та особистісно орієнтованої освіти, зокрема: «Крок за кроком», «Залучення дітей з особливими потребами в загальноосвітні навчальні заклади», «Навчання дорослих», «Інтерактивні технології навчання», «Формування здорового способу життя», «Сертифікація вчителів початкової школи», «Дослідження гуманітарного права», «Громадянська освіта» тощо.

Відзнаки і нагороди

1989 р. — Відмінник народної освіти України.

2002—2005 рр. — Грамоти Головного управління освіти і науки Київської міської державної адміністрації.

2004 р. — Подяка київського міського голови.

2005 р. — Почесна грамота Міністерства освіти і науки України.

2006 р. — Відмінник освіти України.

2010—2012 рр. — Подяки, грамоти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Розділ 3

**НАУКОВИЙ ДОРОБОК
МАРТИНЕНКО С.М.
ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

Праця людини — окраса і слава,
Праця людини — безсмертя її...

В. Симоненко

3.1. Автореферати та дисертації на здобуття наукових ступенів

1. **Організаційно-педагогічні умови** функціонування і розвитку середніх закладів освіти для здібних дітей : автореф. ... дис. канд. пед. наук : 13.00.01 / **Мартиненко Світлана Миколаївна** ; Київ. міжрегіональний ін-т удосконалення вчителів ім. Бориса Грінченка. — К., 1999. — 18 с.
2. **Організаційно-педагогічні умови** функціонування і розвитку середніх закладів освіти для здібних дітей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / **Мартиненко Світлана Миколаївна** ; Київ. міжрегіональний ін-т удосконалення вчителів ім. Бориса Грінченка. — К., 1999. — 230 с.
3. **Система підготовки** вчителя початкових класів до діагностичної діяльності : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / **Мартиненко Світлана Миколаївна** ; Інститут педагогіки АПН України. — К., 2009. — 47 с.
4. **Система підготовки** вчителя початкових класів до діагностичної діяльності : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / **Мартиненко Світлана Миколаївна** ; Інститут педагогіки АПН України. — К., 2009. — 476 с.

3.2. Монографії, підручники, навчальні посібники, програми, методичні рекомендації

1998

5. **Педагогічні проблеми** діяльності заступника директора школи з виховної роботи (загальноосвітні школи, гімназії, колеґіуми, коледжі). — К. : Навчальні посібники, 1998. — 30 с.

2001

6. **Порадник керівнику** освітнього закладу. Ч. 1. — К. : [КМІУВ ім. Б.Д. Грінченка], 2001. — 27 с.
7. **Порадник керівнику** освітнього закладу. Ч. 2. — К. : [КМІУВ ім. Б.Д. Грінченка], 2001. — 26 с.

2002

8. **Загальна педагогіка** : навч. посіб. / Л.Л. Хоружа, **С.М. Мартиненко**. — К. : [МАУП], 2002. — 176 с.
9. **Методичні рекомендації** до впровадження навчального курсу «Методологія дослідження та вивчення міжнародного гуманітарного права» (для слухачів курсів, студентів вищих навч. закл.). — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2002. — 76 с. [співавт.: Л.Г. Шинкаренко].

2004

10. **Загальна педагогіка** в схемах, таблицях і запитаннях : навч. посіб. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2004. — 89 с.
11. **Загальна педагогіка**: для студентів КМПУ ім. Б.Д. Грінченка. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2004. — 31 с. — (Серія «Навчальна програма»).
12. **Загальна педагогіка**: завдання для семінарських і практичних занять (розділ «Дидактика»). — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2004. — 27 с. [співавт.: В.В. Покладова].
13. **Навчальна програма** дисципліни «Сучасні освітні технології» (для магістрів). — К. : [МАУП], 2004. — 16 с.
14. **Програма** державного екзамену з педагогіки: для студентів педагогічного університету. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2004. — 34 с.

2005

15. **Лекції** з загальної педагогіки : навч. посіб. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2005. — 136 с. [співавт.: Людмила Хоружа].

2006

16. **Організація** науково-дослідницької роботи студентів з педагогічних дисциплін : навч.-метод. посіб. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2006. — 58 с. [співавт.: А.М. Москаленко].
17. **Педагогіка**: модулі «Основи педагогіки», «Теорія виховання» : навч. посіб. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2006. — 64 с. [співавт.: Г.І. Іванюк].
18. **Рекомендації** з педагогічної практики студентів педагогічного факультету : навч.-метод. посіб. — 2-ге вид., стер. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2006. — 26 с. [співавт.: Віра Науменко].
19. **Робочий зошит** з загальної педагогіки (розділ «Дидактика»). — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2006. — 18 с.
20. **Робочий зошит** з загальної педагогіки (розділ «Теорія виховання»). — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2006. — 12 с.
21. Дипломна робота як самостійне наукове дослідження студента : [метод. реком. для написання диплом. роботи]. — 2-ге вид., стер. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2006. — 36 с. [співавт.: А.М. Москаленко, В.Г. Редько].

2007

22. **Організація** науково-дослідницької роботи студентів з педагогічних дисциплін : навч.-метод. посіб. — Кам'янець-Подільський, 2007. — 56 с. [співавт.: А.М. Москаленко].
23. **Рекомендації** з педагогічної практики для студентів філологічного факультету : навч.-метод. посіб. / укл. З.Ф. Сіверс, С.О. Караман, **С.М. Мартиненко** та ін. — 2-ге вид., стер. — К. : [КПМУ ім. Б.Д. Грінченка], 2007. — 48 с.

2008

24. **Діагностична** діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика : [моногр.]. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2008. — 434 с.
25. **Досліджуючи** гуманітарне право : підручник для серед. загальноосв. навч. закл. / за ред. Л.Г. Шинкаренко, Р.І. Євтушенко. — 2-ге вид. — К. : Основа-Принт, 2008. — 152 с. [заг. керівництво].

2010

26. **Основи** діагностичної діяльності вчителя початкової школи : навч.-метод. посіб. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2010. — 264 с.

2012

27. **Підготовка** фахівців початкової освіти за кредитно-модульною системою організації навчального процесу : зб. навч. програм / **С.М. Мартиненко**, О.В. Матвієнко, В.О. Науменко [та ін.] ; заг. ред. **С.М. Мартиненко**, О.В. Леонтьєвої. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2012. — 372 с.

3.3. Статті з наукових збірників та періодичних видань

1996

28. **Використання** педагогічних ідей Івана Огієнка в школах нового типу України // Велетень науки: зб. наук. пр.: матеріали науково-педагогічних читань, присвячених вивченню спадщини І. Огієнка. — К. : Четверта хвиля, 1996. — С. 74—76.
29. **Спеціалізовані** навчальні заклади в державній системі освіти України // Грінченківські читання — 96. — С. 49—50.
30. **Школи** нового типу в системі державної освіти України // Порадник методиста: зб. наук. пр. — К. : [КМІУВ], 1996. — С. 40—45.

1997

31. **Вікова** соціалізація дітей та учнів // Лекції з педагогіки. — К. : [КМІУВ], 1997. — С. 157—184.
32. **Основні методи, прийоми і форми** навчання в середніх закладах освіти для розвитку творчої обдарованості // Порадник методиста: зб. наук. пр. — К. : [КМІУВ], 1997. — С. 54—57.

1998

33. **Від творчого вчителя** — до творчого учня // Поради юному науковцю: зб. наук. пр. — К. : [КМІУВ], 1998. — С. 3—8.
34. **Образ освітнього закладу** на порозі ХХІ століття: здобутки, завдання, перспектива // Крок у майбутнє: зб. наук. пр. — К. : НТУУ «КПІ», 1998. — С. 10—14.

1999

35. **Особистісно** орієнтований підхід до навчання в руслі нової філософії освіти // Педагогіка толерантності. — К., 1999. — № 3. — С. 73—76.
36. **Педагогічна** спадщина Софії Русової в контексті національної освіти // Проблеми шкільної педагогіки і психології навчання і виховання: зб. наук. пр. — Чернігів, 1999. — С. 103—106.
37. **Підготовча робота** педагогічного колективу до впровадження нових технологій навчання і виховання (управлінський аспект) // Порадник методиста. — К. : [КМІУВ ім. Б.Д. Грінченка], 1999. — С. 12—16.
38. **Формування** творчої особистості учня на засадах педагогіки толерантності // Педагогіка толерантності. — К., 1999. — № 2. — С. 44—49.

2000

39. Особливості формування творчої особистості учня в закладах освіти для розвитку здібних дітей // Економічні та гуманітарні проблеми розвитку суспільства у III тисячолітті: зб. наук. пр. — Рівне : Тезис, 2000. — С. 139—145.

2001

40. **Психолого-педагогічна** культура вчителя і розвиток творчої обдарованості // Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту: Серія: Педагогіка. Соціальна робота. — № 4: Поличка Карпатського краю. — 2001. — № 10 (128). — С. 45—48.
41. **Сучасна модель** загальноосвітнього навчального закладу в умовах особистісно орієнтованої освіти // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. пр. Вип. 18 / за заг. ред. М.Б. Євтуха ; укл. О.В. Михайличенко. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2001. — С. 152—154. [Тетяна Пушкарьова].

2002

42. **Вплив трудової діяльності** на формування особистості // Трудове навчання: наук.-метод. вісник. — К. : НСНН, 2002. — № 1. — С. 132—134.
43. **Психолого-педагогічна** культура вчителя // Директор школи. — 2002. — № 1. — С. 77—81.
44. **Шляхи** удосконалення навчального процесу на факультетах післядипломної освіти // Крок до демократичної освіти. — 2002. — № 3. — С. 15—19.

2003

45. **Креативно-ціннісний** підхід до формування професійної компетентності вчителя // Пріоритети сучасної української освіти і виховання в контексті

завдань педагогічної науки: матеріали пед. читань на пошану чл.-кор. АПН України, доктора пед. наук, проф. Прикарпат. ун-ту ім. Василя Стефаника Богдана Михайловича Ступарика. — Івано-Франківськ, 2003. — С. 12–15.

46. **Педагогічні умови** організації навчального процесу на факультетах післядипломної освіти // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. пр. / за заг. ред. акад. АПН України М.Б. Євтуха ; укл. О.В. Михайленко. — К. : Вид. центр КНЛУ, НМАУ, 2003. — Вип. 24. — Ч. 2. — С. 38–41.

2004

47. **Індивідуально визначений** підхід у формуванні національної самосвідомості майбутніх учителів // Українознавство в розбудові національної освіти України ХХІ ст.: проблеми та перспективи розвитку: зб. наук. пр. НДІ українознавства. — К. : Міленіум, 2004. — Т. II. — С. 146–150.
48. **Формування** готовності студентів педагогічного університету до особистісно орієнтованої взаємодії // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. / редкол.: І.Д. Бех, Е.В. Белкіна, Н.М. Бібік та ін. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2004. — № 2. — С. 180–186.
49. **Диференціація** змісту освіти в сучасній основній школі // Рідна шк. — 2004. — № 10. — С. 10–13.

2005

50. **Методологічні** засади оновлення навчального процесу в педагогічному університеті: від діяльності до особистості // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2005. — № 3. — С. 171–179.
51. **Нові акценти** змісту навчання на етапі допрофільної підготовки /// Рідна шк. — 2005. — № 1. — С. 6–8.
52. **Особливості** підготовки майбутніх учителів початкових класів до виховної діяльності // Нова пед. думка: наук.-метод. журнал. — 2005. — № 4. — С. 61–63.
53. **Відбір** змісту освіти на етапі допрофільної підготовки учнів // Освіта і управління. — 2005. — № 1. — С. 88–95.
54. **Формування** готовності майбутніх учителів початкових класів до соціально-педагогічної діяльності // Ідеї опіки дітей і молоді в історико-педагогічній науці: зб. наук. пр. — Івано-Франківськ, 2005. — С. 308–313.

2006

55. **Діагностичне** спостереження у професійній діяльності вчителя початкової школи // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. пр. / за заг. ред. М.Б. Євтуха ; укл. О.В. Михайличенко. — Вип. 31. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2006. — С. 111–114.
56. **Методи навчання** та їх класифікація / Відкритий урок: розробки, технології, досвід. — 2006. — № 1-2. — С. 3–13. [співавт.: Людмила Хоружа].

57. **Особливості** підготовки вчителя початкових класів до проведення комплексної діагностики // Наук. вісн. кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2006. — Вип. 13. — С. 204–209.
58. **Пріоритети** виховної роботи в сучасній школі // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. — 2006. — № 1-2. — С. 62–65.
59. **Специфіка** діагностичної діяльності вчителя початкової школи // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. / редкол.: І.Д. Бех, Е.В. Белкіна, З.Ф. Сівєрс та ін. — К. : КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2006. — № 5. — С. 92–98.
60. **Шляхи модернізації** навчального процесу в педагогічному університеті // Наук. часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія XVII: Теорія і практика навчання та виховання: зб. наук. праць. — К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2006. — Вип. 3. — С. 11–16.
61. Як формувати творчу особистість учня // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. — 2006. — № 23–24. — С. 22–24.

2007

62. **Актуалізація** проблеми формування діагностичних умінь учителя в навчально-виховному середовищі // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: зб. наук. праць. Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. — Умань : РВЦ «Софія», 2007. — Вип. 22. — С. 45–52.
63. **Діагностика** як функція професійної діяльності вчителя початкової школи // Гуманіт. вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельн. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди»: наук.-теор. зб. — Переяслав-Хмельницький, 2007. — С. 213–217.
64. **Діагностичний супровід** професійної діяльності вчителя початкової школи // Поч. шк. — 2007. — № 7. — С. 27–29.
65. **Концептуальні засади** організації навчання майбутніх учителів початкових класів діагностичної діяльності // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2007. — № 7. — С. 137–143.
66. **Особливості формування** у майбутніх учителів початкових класів мотиваційно-ціннісного ставлення до діагностичної діяльності // Пед. освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія: зб. наук. праць. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2007. — № 8. — С. 32–38.
67. **Психолого-педагогічні** особливості спілкування старшокласників у соціокультурному середовищі // Мова, освіта, культура: наукові парадигми і сучасний світ (філологія, педагогіка, психологія): наук. вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ — LINGUAPAX — VIII. — Вип. 15. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2007. — С. 190–196. [співавтр.: Раїса Шулігіна].
68. **Фасилітація** как механизм педагогического взаимодействия // EECERA Исследование идей Выготского: пересекая границы: материалы 17-й ежегодной конф. — Прага, Чешская Республика, 29 августа — 1 сентября 2007 г. — С. 217–218.

69. **Формування** у майбутніх учителів мотиваційно-ціннісного ставлення до діагностичної діяльності у процесі вивчення педагогіки // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наук. пр. / за заг. ред. акад. АПН України М.Б. Євтуха ; укл. О.В. Михайличенко. — Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня», вид-во «Козацький вал», 2007. — Вип. 34 — С. 82—86.

2008

70. **Використання** діагностичних методик у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів // Наукові записки. Серія: Психологія і педагогіка. — Острог : Вид-во Національного ун-ту «Острозька академія», 2008. — Вип. 11. — С. 124—135.
71. **Зміст**, форми і методи педагогічної діагностики вчителя початкових класів // Поч. шк. — 2008. — № 3. — С. 50—53.
72. **Діагностичні методики** вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи // Поч. шк. — 2008. — № 4. — С. 52—55.
73. **Діагностичні методики** вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів третього класу // Поч. шк. — 2008. — № 5. — С. 45—48.
74. **Діагностичні методики** вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів четвертого класу // Поч. шк. — 2008. — № 6. — С. 37—40.
75. **Орієнтовні методики** педагогічного діагностування рівнів готовності дитини до навчання в школі // Поч. шк. — 2008. — № 2. — С. 39—41.
76. **Особливості педагогічного** діагностування фізичної готовності дитини до навчання в школі // Наук. записки. Серія: Психолого-педагогічні науки [Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя] / за заг. ред. проф. Є.І. Коваленко. — Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2008. — № 2. — С. 46—48.
77. **Особливості функціональної** діагностики фізичної готовності дитини до навчання в школі // Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр. / редкол.: Огнев'юк В.О, Бех І.Д., Хоружа Л.Л. та ін. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2008. — № 10 (Ч. 2). — С. 56—59.
78. **Підготовка вчителя** початкових класів до діагностичної діяльності: реалії та перспективи // Поч. шк. — 2008. — № 7. — С. 27—30.

2009

79. **Аналіз труднощів** у діагностичній діяльності вчителів початкових класів // Поч. шк. — 2009. — № 6. — С. 57—61.
80. **Визначення типу** темпераменту у дітей молодшого шкільного віку початкової школи // Поч. шк. — 2009. — № 5. — С. 55—58.
81. **Використання дитячих** оповідань Б.Д. Грінченка у формуванні особистості учня початкових класів // «Мрії, вистраждані життям...» до 145-ї річниці з дня народження Б.Д. Грінченка : кол. моногр. : у 2 ч. : Ч. 1 / В.О. Огнев'юк, Н.М. Гупан, Н.П. Дічек [та ін.]. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2009. — С. 174—179.

82. **Використання педагогічних** задач у процесі підготовки вчителя початкових класів до діяльності // Педагогічна освіта: теорія практика. Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр. / редкол.: Огнев'юк В.О., Бех І.Д., Хоружа Л.Л. [та ін.]. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2009. — № 2 (2). — С. 41–47.
83. **Когнітивні та аксіологічні** засади підготовки вчителя до діагностичної діяльності // Педагогіка і психологія. — Вип. 452. — Чернівці : ЧНУ, 2009. — С. 86–94.
84. **Особливості педагогічної** взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу, наукової та соціально-гуманітарної діяльності // Вища шк.: науково-практичне видання. — 2009. — № 11. — С. 32–39.
85. **Педагогічна адаптація** першокласників до навчання в школі: поради для батьків // Поч. шк. — 2009. — № 10. — С. 59–61.
86. **Психолого-педагогічні** особливості формування вчителя початкових класів як суб'єкта діагностичної діяльності // Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: зб. наук. пр. / редкол.: М.І. Сметанський та ін. — Вип. 28 — Вінниця : ТОВ «Планер», 2009. — С. 359–365.
87. **Удосконалення** операційно-змістових основ педагогічної діагностики у процесі викладання педагогічних дисциплін // Науковий вісник ЮНЕСКО КНЛУ. Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. — Вип. XIX. — С. 115–120.

2010

88. **Діагностична діяльність** учителя початкової школи як шлях до розуміння учня // Вісник психології і педагогіки: зб. наук. пр. [Електронний ресурс] / Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка. — Вип. 4. — К., 2010. — Режим доступу до збірника : <http://www.psyh.kiev.ua>
89. **Когнітивний компонент** як складова моделі підготовки майбутнього вчителя іноземної мови до самоосвітньої діяльності // Вища шк.: наук.-практ. вид. — К., 2010. — № 7-8. — С. 44–50. [співавт.: Н.С. Чернігівська].
90. **Особливості підготовки** вчителя початкових класів до діагностичної діяльності // Практична психологія та соціальна робота. — К., 2010. — № 11. — С. 57–68.
91. **Особливості співпраці** вчителя початкових класів з родинami учнів // Поч. шк. — 2010. — № 3. — С. 59–61.
92. **Педагогічна взаємодія** вчителя початкових класів і батьків першокласників: у запитаннях і відповідях // Поч. шк. — 2010. — № 1. — С. 20–22.
93. **Я — студент** : навч. посіб. / за заг. ред. В.О. Огнев'юка. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2010. — С. 41–70.

2011

94. **Діагностичні методики** як засіб перевірки готовності майбутнього вчителя до творчої професійно-педагогічної діяльності // Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика : навч.-метод. посіб. / за ред. В.І. Бондаря. — К. : Початкова шк., 2011. — С. 258—295.
95. **Діагностування** особистісно-професійного зростання вчителя початкової школи: теоретичні основи та технології // Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: зб. наук. пр. / Редкол.: В.І. Шахов та ін. — Вип. 34. — Вінниця : ТОВ «Планер», 2011. — С. 377—382.
96. **Застосування** педагогічного проектування у формуванні діагностичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи // Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. — Умань, 28—29 жовтня, 2011. — С. 105—108.
97. **Професійно-орієнтоване** спрямування спецкурсу «Основи педагогічної діагностики вчителя початкової школи» // Наука і освіта: спецвипуск до 195-річчя Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського». — ПНЦ НАПНУ, 2011. — № 4. — С. 253—257.

2012

98. **Вітчизняне** соціально-побутове красномовство як національний кодекс словесної добропристойності // Українська мова і література в школі. — 2012. — № 3. — С. 53—57. [співавтр.: Геннадій Бондаренко].
99. **Діагностування** особистісно-професійної готовності вчителя початкової школи до педагогічної діяльності // Рідна мова: освітній кварталник Українського вчительського товариства у Польщі. — 2012. — № 17. — С. 61—65.
100. Робота класного керівника з батьками // Директор школи. — 2012. — № 4 (676). — С. 31—38.
101. **Підготовка** вчителя початкової школи до діагностичної діяльності в умовах багатoproфільного університету // Сучасна початкова освіта: вектори розвитку [спецвипуск, присвячений 80-річчю університету] : зб. наук. пр. — Бердянськ : БДПУ, 2012. — С. 155—165.
102. **Поради батькам** щодо педагогічної адаптації першокласників // Директор школи. — № 12. — 2012. — С. 12—16.
103. **Сучасні підходи до моделювання** інноваційного розвитку освітнього середовища навчального закладу як педагогічної проблеми // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т проблем вих. НАПН України / редкол.: Огнев'юк В.О., Бех І.Д., Хоружа Л.Л. [та ін.]. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. — № 18. — С. 68—74. [співавтр.: Алла Жукова].
104. **Сучасні підходи до формування** комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи // Науковий вісник Волинського національного ун-ту ім. Лесі Українки: педагогічні науки. — Луцьк, 2012. — № 14 (239). — С. 85—89. [співавтр.: Наталія Кипиченко].

3.4. Матеріали наукових конференцій

2000

105. **Використання** творчої спадщини Агатангела Кримського вчителями-словесниками в ліцеях і гімназіях // Україна — країни Сходу: від діалогу педагогічних систем до діалогу культур та цивілізацій: матеріали наук.-практ. конф., 14–16 травня 1999 р. і 11–13 травня 2000 р. — К. : Фенікс, 2001. — С. 60–62.

2001

106. **Психолого-педагогічна** культура вчителя і розвиток творчої обдарованості // Проблеми професійної підготовки вчителя школи майбутнього: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 30–31 жовтня 2001 р. : у 2 т. / Мелітопольський держ. пед. ун-т ім. Богдана Хмельницького. — Т. 1. — Мелітополь, 2002. — С. 49–52.

2003

107. **Підготовка студентів** вищих педагогічних закладів до особистісно орієнтованої взаємодії // Еволюція освітнього простору України: матеріали наук.-практ. конф., 16–17 травня 2003 р. — Біла Церква, 2003. — С. 59–63.
108. **Оновлення** управлінських функцій керівника загальноосвітнього навчального закладу в умовах реформування системи національної освіти // Управління в гімназії та ліцеї в умовах становлення й розвитку системи національної освіти: матеріали наук.-практ. конф. — К. : Плеяда, 2003. — С. 8–11.

2004

109. **В.О. Сухомлинський** про формування творчої особистості вчителя і учня // Василь Сухомлинський — педагог, творець: матеріали наук.-практ. конф. до 85-річчя від дня народження видатного педагога. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2004. — С. 52–59.
110. **Педагогічні погляди** Бориса Грінченка і розвиток національної школи // Національна освіта: провідні тенденції та перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. — К., 2004. — С. 21–22.

2005

111. **Інноваційні** педагогічні технології формування компетентності у професійному спілкуванні // Гуманітарна освіта в професійних вищих навчальних закладах: проблеми і перспективи: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., 16–18 березня 2005 р. — К. : [НАУ], 2005. — С. 256–258.
112. **Підготовка студентів** педагогічного факультету до особистісно орієнтованої взаємодії // Особливості освіти дітей шестирічного віку: проблеми, пошуки, досвід, знахідки: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. — К., 2004. — С. 69–71.

113. **Акмеологічні аспекти** розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів у вищому педагогічному закладі // Акмеологія — наука ХХІ століття: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2005. — С. 234—238.
114. **Основні напрями** виховної роботи в сучасній школі // Управління системою освіти сільських адміністративних районів в умовах формування інноваційної моделі розвитку галузі: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. — Дніпропетровськ, 2005. — С. 66—68.

2006

115. **Впровадження** сучасних освітніх технологій у процес підготовки майбутніх учителів початкових класів // Сучасні технології навчання в початковій освіті: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 13—14 квіт. 2006 р. — К., 2006. — С. 102—104.

2007

116. **Використання** інноваційних технологій у формуванні діагностичної компетентності майбутніх учителів початкових класів // Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., 22—23 берез. 2007 р. : в 2 т. — Т. 1. — К. : НАУ, 2007. — С. 54—55.
117. **Особливості організації** самостійної роботи майбутніх учителів початкової школи з основ педагогічної діагностики // Професійна підготовка вчителів в умовах впровадження кредитно-модульної системи: матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. / редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, О.В. Караман та ін. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2007. — С. 159—162.

2008

118. **Формування** фахових умінь майбутніх учителів початкових класів засобами педагогічної діагностики // Акмеологія — наука ХХІ століття: розвиток професіоналізму: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. / наук. ред. В.І. Перевозчиков. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2008. — С. 340—343.

2009

119. **Використання діагностичних** методик у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи // Модернізація педагогічної освіти як основа інтенсифікації професійної та світоглядно-методологічної підготовки вчителя початкових класів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 30-річчю педагогічного факультету / упор. Галина Філь, Лілія Стахів. — Дрогобич : Посвіт, 2009. — С. 267—272.

120. **Використання засобів** педагогічної діагностики у процесі моніторингу навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи // Моніторинг якості освіти: теорія і практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / [редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа та ін.]. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2009. — С. 109–111.
121. **Діагностична діяльність** учителя як шлях до розуміння учня // 1020-річчя історії шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність, перспективи: Міжнародна наукова конференція: зб. матеріалів / редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа та ін. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2009. — С. 130–132.
122. **Діагностування готовності** шестилітньої дитини до навчання у початковій школі // Реалізація наступності дошкільної і початкової освіти: Всеукр. наук.-практ. конф.: зб. матеріалів / редкол.: К.І. Волинець, Г.Г. Кондратенко, Н.В. Кудикіна та ін. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2009. — С. 42–45.
123. **Формування фахових умінь** майбутніх учителів початкових класів засобами педагогічної діагностики // Акмеологія — наука XXI століття: розвиток професіоналізму: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. / наук. ред. В.І. Перевозчиков. — К. : [КМПУ ім. Б.Д. Грінченка], 2009. — С. 340–343.

2010

124. **Умови підвищення** ефективності професійної діяльності молодого вчителя // Професійна адаптація молодого вчителя в умовах змін ціннісної парадигми суспільства: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа та ін. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2010. — С. 121–124.
125. **Методи навчання** та їх класифікація // Початкова освіта. Методичний порадник. — 2010. — Вип. 6 (42). — № 24 (552). — С. 28–32.

2011

126. **Діагностування** особистісно-професійного зростання вчителя початкової школи: теоретичні основи та технології // Акмеологія — наука XXI століття: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 17–18 лютого 2011 р. — К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2011. — С. 120–126.

«НАМ КОЖНОМУ ДІСТАЛАСЯ
ЧАСТОЧКА ДУШІ ВЧИТЕЛЯ...»
НАУКОВА ШКОЛА
С.М. МАРТИНЕНКО

Я з рук твоїх давно пішов у люди,
В життя бурхливі, грозяні моря.
Учителю! Тебе я не забуду,
Моєї юні радісна зоря!

В. Сосюра

Регіони діяльності осередків наукової школи: Київ, Чернівці, Вінниця, Івано-Франківськ, Донецьк, Полтава.

Характерною ознакою дисертаційних досліджень, здійснених під науковим керівництвом С.М. Мартиненко, є те, що виконувалися вони у контексті вимог часу, реагували на його потреби, а іноді й випереджали їх. Тематика кандидатських досліджень зосереджена переважно на проблемах професійної підготовки майбутніх педагогів, зокрема вчителів початкової школи, їх діагностичної діяльності, моделювання професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах ступеневої освіти у вищому навчальному закладі, застосування інтерактивних технологій, формування професійної компетентності та здійснення самоосвітньої діяльності.

Основні напрями наукового пошуку:

- система підготовки майбутніх учителів початкової школи до діагностичної діяльності;
- андрагогічний підхід до професійної перепідготовки вчителів гуманітарного профілю;
- інтерактивний проект як засіб стимулювання мовленнєвої діяльності студентів університету;

- підготовка майбутнього вчителя іноземної мови до самоосвітньої діяльності;
- педагогічне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів іноземної мови початкової школи;
- моніторинг професійної діяльності вчителя початкової школи;
- дидактичні умови організації особистісно орієнтованої навчально-пізнавальної діяльності шестирічних першокласників;
- формування культури спілкування старшокласників у виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів;
- моделювання інноваційного розвитку освітнього середовища гімназії;
- формування дослідницьких умінь майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у фаховій підготовці;
- формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі педагогічної практики;
- підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностування пізнавальних інтересів молодших школярів.

Кандидати педагогічних наук, які захистили дисертаційні дослідження під керівництвом доктора педагогічних наук, професора Мартиненко Світлани Миколаївни

2005

1. **БУРЕНКО В.М.** Андрагогічний підхід до професійної перепідготовки вчителя гуманітарного профілю : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України. — К., 2005. — 211 с.

Валентина Миколаївна Буренко — завідувач кафедри методики мов та літератури Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

2007

2. **ШУЛИГІНА Р.А.** Формування культури спілкування старшокласників у виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Інститут проблем виховання АПН України. — К., 2007. — 225 с.

Раїса Андріївна Шулигіна — доцент кафедри теорії та історії дошкільної педагогіки Інституту розвитку дитини Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук.

2009

3. **МАРТИНЮК В.А.** Інтерактивний проект як засіб стимулювання мовленнєвої діяльності студентів університету : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / Інститут педагогіки АПН України. — К., 2009. — 238 с.

Веронія Адамівна Мартинюк — викладач англійської мови кафедри сучасних європейських мов Буковинського державного фінансово-економічного університету, кандидат педагогічних наук, відмінник освіти України, лауреат премії імені Ю. Федьковича, дипломант Міжнародної виставки «Освіта — 2003».

2010

4. **ПУШКАРЬОВА Т.Е.** Дидактичні умови організації особистісно орієнтованої навчально-пізнавальної діяльності шестирічних першокласників : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / Інститут педагогіки НАПН України. — К., 2010. — 259 с.

Тетяна Едуардівна Пушкарьова — доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, директор Скандинавської гімназії Дніпровського р-ну м. Києва, кандидат педагогічних наук.

2011

5. **ЧЕРНІГІВСЬКА Н.С.** Підготовка майбутнього вчителя іноземної мови до самоосвітньої діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Київський університет імені Бориса Грінченка. — К., 2011. — 283 с.

Наталія Станіславівна Чернігівська — доцент кафедри практики та методики навчання англійської мови Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

2012

6. **ТРОЦЕНКО О.Я.** Педагогічне моделювання професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Київський університет імені Бориса Грінченка. — К., 2012. — 307 с.

Ольга Ярославівна Троценко — асистент кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидат педагогічних наук.

Готуються до захисту кандидатські дисертації

7. **ВОЛИНЕЦЬ Ю.О.** Формування дослідницьких умінь майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у фаховій підготовці : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. (Робота пройшла передзахист на кафедрі.)

Юлія Олександрівна Волинець — викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

8. **ЖУКОВА А.Г.** Моделювання інноваційного розвитку освітнього середовища гімназії : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. (Робота пройшла передзахист у лабораторії дидактики Інституту педагогіки НАПН України.)

Алла Георгіївна Жукова — директор гімназії міжнародних відносин № 323 м. Києва, учитель-методист.

Плекання майбутньої наукової еліти Керівництво дисертаційними дослідженнями аспірантів і здобувачів

1. **Зарудня Ольга Миколаївна** «Моніторинг професійної діяльності вчителя початкової школи» (спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»).
2. **Кипиченко Наталія Сергіївна** «Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи у процесі педагогічної практики» (спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»).
3. **Новик Ірина Михайлівна** «Підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностування пізнавальних інтересів молодших школярів» (спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»).

Розділ 5
ФОТОГАЛЕРЕЯ

Професійна і творча діяльність
С.М. Мартиненко

**Завідувач кафедри педагогіки
(2000—2008)**

Є на світі справжні люди,
Яким я вірна до кінця...

А. Матвійчук

Декан педагогічного факультету (2002–2008)

Моя професіє! Тобі я гімн співаю!
Тобі найкращі слова несу!
Бо більш гуманної я місії не знаю,
Ніж формувати душ людських красу!

Проректор Університету з соціально-гуманітарних питань (2008–2010)

Віддай людині крихітку себе.
За це душа поповнюється світлом...

Л. Костенко

**Кафедра початкової освіти
та методик гуманітарних дисциплін
(з 2010 р.)**

Немає більшого щастя, ніж відчувати,
що люди люблять тебе і радіють твоєї присутності...

Шарлотта Бронте

Наукова діяльність

Хто не сумнівається, той не досліджує.
Хто не досліджує, той не прозріває.
Хто не прозріває, той залишається в темряві...

Східна мудрість

Міжнародна діяльність

Створимо найкращу освіту — змінимо світ,
у якому живемо ми і житимуть наші діти...

О. Савченко

З відомими науковцями і вченими

Я буду вдячна небесам,
Допоки є моря і доли,
За те, що з лихом сам на сам
Не залишалась я ніколи...

А. Матвійчук

Зміст

Від упорядників	4
Розділ 1. Вітання до ювілею	5
Розділ 2. Мартиненко Світлана Миколаївна. Шлях від учителя до вченого, доктора наук, професора	18
Розділ 3. Науковий доробок Мартиненко С.М. Показчик наукових праць	20
3.1. Автореферати та дисертації на здобуття наукових ступенів	20
3.2. Монографії, підручники, навчальні посібники, програми, методичні рекомендації	20
3.3. Статті з наукових збірників та періодичних видань	22
3.4. Матеріали наукових конференцій	29
Розділ 4. «Нам кожному дісталася часточка душі вчителя...» Наукова школа С.М. Мартиненко	32
Розділ 5. Фотогалерея	36

Довідкове видання

Серія
**«Вчені – ювіляри Київського університету
імені Бориса Грінченка»**

Випуск 12

Світлана Миколаївна Мартиненко

Бібліографічний покажчик

За зміст та якість поданих матеріалів відповідають упорядники.

Видання підготовлене до друку
в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності,
директор видавництва *М.М. Прядко*

Головний редактор *Т.В. Карбовнича*
Редактори: *Н.І. Гетьман, Л.В. Потравка*
Художник обкладинки *Т.В. Нестерова*
Технічний редактор *Т.М. Піхота*
Верстальник *А.В. Цебренько*

Підписано до друку 21.01.2013 р. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 2,55. Обл.-вид. арк. 2,39. Наклад 10 пр. Зам. № 3-004.

Київський університет імені Бориса Грінченка.
04053, м. Київ, вул. Воровського, 18/2.
Свідцтво суб'єкта видавничої справи
Серія ДК № 4013 від 17.03.2011 р.

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.